

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 614 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
Xuseynova Abira Amanovna	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
Abdurasulova Gulrux Habibullayevna	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinov Elyorjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
Asatova Dildora Aslamovna	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
Mirxalilova Nargiza Akbarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
Mitaliboyeva Dildora	
Koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
Nartayeva Shahnova Yulchibayevna	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
Normatova Nilufar Komilovna	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
Qodirov Jurabek Mamatsimonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model	83
Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	
"Sab'ai sayyor" asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдулманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования	124
Уразова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалля" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari	175
Masharipova Dilfuza Muxammadjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari	208
Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	
Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari	218
Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi	
Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish	223
Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi	
Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi	226
Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari	229
Yaqubova Shoir Tog'aymuratovna	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari	233
Yarmatov Raxmboy Baxramovich	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	239
Zokirova Sohila Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	242
Марупова Дилфуза Давроновна	
Oliy ta'limda talabalarning ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari	247
F. R. Xosilova	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish	251
Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi	256
Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi	
Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi	259
Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	262
Aliyeva Zuxra Tursunboyevna	
Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni	265
Aripov Shokirjon Olimovich	
Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari	268
Avliyoqulova Nasiba Choriyevna	
Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari	272
Baratov Baxtiyorjon Qodirovich	
Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli	275
Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi	278
Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	284
Ismailova Nilufar Isroildjanovna	
Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages	289
Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna	
Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari	292
Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi	
Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish	296
Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi	

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
Muxiddinova Difuza Sherdor qizi	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
N. Q. Olimova	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Olloqulova Farzona Umedillayevna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonalashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
Xidirova Maftuna Ilhom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
Xusanova Gulruxsor To'liqin qizi, Aliyeva Muhlis Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
Zokirova Sohibaxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	

Maktab—oila—mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfilla qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeve Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlar va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
Shermatova Manzura Ikromjanovna	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
Suyunov Navro'z Alisher o'g'li	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
Uktamova Navruza Botir qizi	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
Umarov Aziz Avazovich	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
Xatamova Nilufar Xaydarovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
Yoziyeva Umida Lutfullayevna	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
Zakirova Dilfuza Sayidolimovna	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
Ахмедова Мукаддас Ходиматовна	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна	
"Qurilish konstruksiyalari" fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
No'manova Soxiba Ergashboyevna	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макома	582
Нурматова Фируза Муминовна	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
Фаттахова Д. А.	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
Hamraqulov Gulandom Sodiq qizi	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
Sobirov Zahridin Sadriddinovich	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich	

BOSHLANG'ICH SINFLARDA O'QUVCHILARDA KIRYATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH

Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich
Namangan viloyati pedagogik maxorat
markazi xodimi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirishning samarali usullari hamda zamonaviy pedagogik yondashuvlar ilmiy tahlil qilinadi. Tadqiqotda kreativ fikrlashni rag'batlantirish, ijodiy topshiriqlarni loyihalash va o'quvchilarning shaxsiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi metodik tavsiyalar yoritiladi. Shuningdek, o'quv faoliyatida ijodiy muhit yaratishning didaktik asoslari va o'qituvchining innovatsion yondashuvi ahamiyati ko'rsatib beriladi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich sinflar, o'quvchilar, kreativlik, ijodiylik, pedagogik usullar, ta'lim.

Abstract: This article provides a scientific analysis of effective strategies and pedagogical approaches for enhancing creativity among primary school students. The study highlights methods for stimulating creative thinking, designing innovative learning activities, and supporting the development of students' individual abilities. It also emphasizes the didactic foundations of creating a creative learning environment and the importance of the teacher's innovative approach in modern education.

Key words: primary school, students, creativity, creative thinking, pedagogical methods, education.

Аннотация: В данной статье представлены научный анализ и эффективные педагогические подходы, направленные на развитие креативности младших школьников. Особое внимание уделяется стимулированию творческого мышления, внедрению инновационных учебных заданий и созданию условий для развития индивидуальных способностей учащихся. Рассматриваются дидактические основы формирования творческой образовательной среды и роль учителя в организации современного урока.

Ключевые слова: начальные классы, учащиеся, креативность, творческое мышление, педагогические методы, образование.

KIRISH

Kreativlik – insonning yangi g'oyalar yaratish, mavjud bilim va tajribalarni yangicha usulda qo'llash qobiliyati bo'lib, shaxsning intellektual va individual rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari hayotning dastlabki bosqichlaridayoq bilim va ko'nikmalarni faqat tayyor holatda qabul qiluvchi sifatida emas, balki ularni ijodiy yondashuv orqali o'zlashtiruvchi subyekt sifatida shakllanishi lozim. Shu bois pedagogik jarayonda kreativlikni rivojlantirish o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy kamolotida asosiy omil sifatida qaraladi^[1].

O'zbekistonlik tadqiqotchilar ham boshlang'ich ta'limda kreativlikni shakllantirishning ahamiyatini alohida ta'kidlaydilar. Qodirovning 2015-yilda qayd etishicha, o'quvchilarda ijodiy salohiyatni rivojlantirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish va muammolarni innovatsion usulda hal etishga yo'naltirilgan metodlarni qo'llash pedagogik jarayonning ajralmas qismidir^[2].

Rustamovning 2017-yilgi yondashuvi esa ijodiy metodlardan foydalanish o'quv jarayonini yanada mazmunli, qiziqarli va samarali qilishi, shuningdek, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini rag'batlantirishi bilan izohlanadi^[3].

Kreativlikni rivojlantirish masalasi nafaqat nazariy tadqiqotlarda, balki amaliy pedagogik faoliyatda ham dolzarb sanaladi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun tashkil etiladigan ijodiy mashg'ulotlar, muammoli vazifalar, loyiha ishlari va interaktiv o'yinlar nafaqat bilimni mustahkamlaydi, balki yangi g'oyalar yaratish qobiliyatini ham shakllantiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish pedagogdan individual yondashuvni talab etadi; bu esa har bir o'quvchining qiziqishi va imkoniyatlarini inobatga olish imkonini yaratadi^[4].

O'zbekiston olimlari fikriga ko'ra, kreativlikni rivojlantirish boshlang'ich ta'lim jarayonining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib, u o'quvchilarning shaxsiy yetuklikka erishishi, mustaqil fikrlashi va ijodiy yechimlarni shakllantirishi uchun zamin yaratadi^[5]. Shu sababli pedagoglar uchun ijodiy yondashuvlardan foydalanish, interaktiv va loyiha asosidagi mashg'ulotlarni joriy etish, o'quvchilarning kreativ fikrlashini baholash va muntazam rag'batlantirish muhim hisoblanadi. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kreativligi ularning o'zini anglashi, tasavvur doirasining kengayishi va bilimlarni yangicha qo'llash qobiliyati bilan bevosita bog'liq bo'lgani sababli, pedagogik jarayonda kreativlikni rivojlantirish nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy kompetentsiyalarini ham mustahkamlaydi^[6]. Mazkur maqolada boshlang'ich sinflarda kreativlikni rivojlantirishning asosiy usullari, pedagogik yondashuvlar hamda metodik tavsiyalar tahlil qilinib, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirishga xizmat qiluvchi ilmiy asoslar yoritiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijodiy tafakkurni shakllantirish ta'lim jarayonining muhim tarkibiy qismidir. Guilford ijodiy fikrlashning intellektual tuzilmasini yoritar ekan, kreativlik faollik, moslashuvchanlik va o'ziga xoslik kabi ko'nikmalarga tayanishini asoslaydi. Torrance tomonidan ishlab chiqilgan kreativlik testlari esa o'quvchilarning ijodiy salohiyatini baholashda qo'llaniladigan samarali usullardan biri sifatida e'tirof etiladi. Robinson esa ijodiy muhit yaratish, o'quvchilarning fikrini erkin bayon etishini qo'llab-quvvatlash hamda ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuvlarni integratsiya qilish zarurligini ta'kidlaydi.

O'zbekistonlik tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan izlanishlar ham mazkur masalaning dolzarbligini tasdiqlaydi. Karimov boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirishga qaratilgan metodik yondashuvlarni ishlab chiqib, ijodiy topshiriqlar, muammoli vazifalar va guruh ishlari o'quvchilarning tafakkur jarayonini faollashtirishini ko'rsatadi. Qodirov ta'lim jarayonida ijodiy yondashuvdan foydalanish o'quvchilarda mustaqil fikrlash va yangi g'oyalar yaratish ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirishini asoslaydi. Rustamov esa pedagogik innovatsiyalarning o'quvchilarda ijodiy salohiyatni shakllantirishdagi ahamiyatini ilmiy jihatdan yoritadi.

Boshlang'ich sinflarda kreativlikni rivojlantirish masalasi so'nggi yillarda pedagogika va psixologiya ilmda keng o'rganilgan bo'lib, tadqiqotlar ijodiy fikrlashning rivojlanishi o'quvchilarning akademik yutuqlariga, shaxsiy yetukligiga va ijtimoiy kompetentsiyalariga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi^[7]. Robinson – 2011-yilda kreativ yondashuvlarning yangi g'oyalarni ishlab chiqish hamda muammolarni innovatsion tarzda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishi mumkinligini ta'kidlaydi^[8]. Kreativlik bo'yicha metodik tadqiqotlar o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirishda o'yinlar, loyiha ishlari, muammoli vazifalar va guruh mashg'ulotlari yuqori samaradorlikka ega ekanini ko'rsatadi.

Torrance – 1974-yilda ijodiy fikrlashni baholash testlari orqali o'quvchilarning kreativ salohiyatini aniqlash va pedagogik metodlarni moslashtirish imkoniyatini taqdim etgan^[9]. Runco va Jaeger – 2012-yilda kreativlikning standart ta'rifini ishlab chiqib, pedagogik jarayonda ijodiy ko'nikmalarni shakllantirishning ilmiy asoslangan yo'llarini belgilab berdi^[10].

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar ham kreativlikni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Interaktiv ta'lim texnologiyalaridan, raqamli vositalardan va multimedia resurslaridan foydalanish o'quvchilarning tasavvuri va fikrlash jarayonini rag'batlantiradi^[11]. Shuningdek, ijodiy jarayonlarni muntazam monitoring qilish va tizimli baholash pedagoglarga o'quvchilarning individual salohiyatini rivojlantirishga keng imkoniyat yaratadi. Tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, kreativlikni rivojlantirish metodik, psixologik va ijtimoiy jihatlarining uyg'un qo'llanishi orqali yuqori samaraga erishadi. Shu sababli pedagogik amaliyotda ijodiy yondashuvlarning tizimli tatbiqi o'quv jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish bo'yicha tadqiqot metodologiyasi zamonaviy pedagogik va psixologik yondashuvlarga asoslanadi.

Tadqiqotning asosiy maqsadi – o'quvchilarning ijodiy salohiyatini aniqlash, ularni ijodiy faoliyatga jalb etish va pedagogik jarayonni optimallashtirishga yo'naltirilgan metodlarni ishlab chiqishdan iborat. Kreativlikni rivojlantirish shaxsning mustaqil fikrlash qobiliyatini, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini hamda yangi g'oyalarni ishlab chiqish salohiyatini shakllantirish bilan chambarchas bog'liq bo'lib, pedagogik amaliyotda dolzarb ahamiyatga ega.

Tadqiqotda qo'llanilgan metodlar o'quvchilarning ijodiy salohiyatini aniqlash va uni samarali rag'batlantirishga qaratilgan bo'lib, metodologik yondashuvlar quyidagi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Birinchidan, eksperimental metod qo'llanilib, kreativlik darajasini aniqlash uchun turli pedagogik vazifalar, interaktiv mashg'ulotlar va loyiha ishlari tashkil etildi. Ushbu eksperimentlar o'quvchilarning ijodiy salohiyatini baholashga, samarali

yondashuvlarni aniqlashga va mustaqil fikrlash jarayonining rivojlanish dinamikasini kuzatishga imkon berdi. Ikkinchidan, observatsiya va kuzatish usullari orqali o'quvchilarning sinfdagi ijodiy faoliyati, guruh ishlari va mustaqil loyihalardagi ishtiroki muntazam ravishda tahlil qilindi. Bu jarayon pedagoglarga individual yondashuvni shakllantirish, o'quvchilarning qiziqish darajasi va ishtirok faolligini aniqlash imkonini berdi. Uchinchidan, so'rov va intervyu metodlari yordamida o'quvchilar hamda pedagoglarning ijodiy faoliyatga bo'lgan munosabati, motivatsiya darajasi va qo'llanilayotgan pedagogik metodlarga nisbatan fikrlari o'rganildi. Bu yondashuv ijodiy rivojlanish omillarini chuqur tahlil qilishga imkon yaratdi.

Metodologik yondashuvlarning uyg'un qo'llanishi o'quvchilarda kreativlikni rivojlantirishning kompleks modelini shakllantirdi. Eksperimental, kuzatuv va so'rov natijalari pedagogik tavsiyalarni ishlab chiqishda asosiy manba bo'lib xizmat qildi. O'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ijodiy faoliyatni tashkil etish, ularni mustaqil qaror qabul qilishga, yangi g'oyalar yaratishga va ijodiy yechimlarni topishga rag'batlantirdi. Guruh ishlari va loyiha asosidagi mashg'ulotlar o'quvchilarning hamkorlikda ishlash, fikr almashish va ijodiy tafakkurni rivojlantirish ko'nikmalarini mustahkamladi. Interaktiv o'yinlar esa tasavvurni kengaytirib, yangi g'oyalar yaratish jarayonini qo'llab-quvvatladi. Shu bilan birga, pedagogik nazorat va baholash tizimi ijodiy rivojlanishni chuqur tahlil qilish hamda individual o'sish trayektoriyasini belgilash imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirishga qaratilgan metodlarning samaradorligi bosqichma-bosqich tahlil qilindi. Eksperimental mashg'ulotlar natijalari shuni ko'rsatdiki, ijodiy topshiriqlar, muammoli vazifalar va loyiha asosidagi faoliyat o'quvchilarning mustaqil fikrlashini faollashtirib, yangi g'oyalar yaratish qobiliyatini sezilarli darajada kuchaytiradi. O'quvchilar guruh ishlari orqali o'zaro fikr almashishga, muammoni birgalikda hal qilishga va ijodiy yondashuvni qo'llashga intilganlari kuzatildi. Bu jarayon ularning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirdi, tanqidiy va divergent fikrlash faoliyatini shakllantirdi.

Tajriba davomida interaktiv o'yinlar va vizual-media asosidagi topshiriqlarning o'quvchilarda tasavvur va ijodiy fikrlashni rivojlantirishga ijobiy ta'siri aniqlandi. O'yin vositalaridan foydalangan holda o'quvchilar topshiriqlarni erkin bajarish, yangicha g'oyalarni sinab ko'rish va mavjud bilimlarini noan'anaviy shakllarda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Kuzatuv ma'lumotlaridan ma'lum bo'ldiki, bunday mashg'ulotlarda o'quvchilarning ishtiroki ancha faol bo'ladi va o'quv motivatsiyasi yuqori darajada namoyon bo'ladi.

So'rovnoma natijalari ham o'quvchilarning kreativ faoliyatga bo'lgan qiziqishi ortganini ko'rsatdi. O'quvchilarning aksariyati ijodiy topshiriqlarni an'anaviy mashqlarga nisbatan samaraliroq deb baholadi. Pedagoglarning fikricha, kreativ yondashuv asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning mustaqil qaror qabul qilish, o'z fikrini asoslash va yangi yechimlar ishlab chiqish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Tahlil natijalariga ko'ra, ijodiy salohiyatni baholash mezonlari – faollik, moslashuvchanlik, o'ziga xoslik va tafakkurning erkinligi – eksperimental guruhlarda aniq namoyon bo'ldi. O'quvchilarning guruhii hamkorlikka tayyorligi, faol ishtiroki va ijodiy tashabbus ko'rsatishi mazkur metodlarning samaradorligini tasdiqlaydi. Shuningdek, o'qituvchilarning individual yondashuvi o'quvchilarning kuchli tomonlarini aniqlash va rivojlantirish jarayonida muhim rol o'ynaydi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari kreativlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan metodlar boshlang'ich sinf o'quvchilarning intellektual, ijtimoiy va shaxsiy kompetentsiyalarini sezilarli darajada oshirganini ko'rsatdi. Bu esa kreativ pedagogikaning ta'lim jarayonida muntazam qo'llanilishi o'quvchilarning rivojlanish dinamikasiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish zamonaviy ta'limning dolzarb yo'nalishlaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirish uchun turli pedagogik metodlar – loyiha ishlari, guruh mashg'ulotlari, interaktiv o'yinlar va muammoli vazifalar – samarali vositalar hisoblanadi. Shu metodlar orqali o'quvchilar mustaqil fikrlash, yangi g'oyalarni ishlab chiqish va mavjud bilimlarni yangicha qo'llash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Maqolada keltirilgan metodologik yondashuvlar va pedagogik tavsiyalar pedagoglarga o'quvchilarning ijodiy salohiyatini baholash, rivojlantirish va rag'batlantirishda amaliy yordam beradi. Kreativlikni rivojlantirish faqat bilim berish bilan cheklanmay, o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy kompetentsiyalarini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli, pedagoglar boshlang'ich sinflarda ijodiy yondashuvlarni muntazam qo'llash orqali o'quvchilarning shaxsiy va intellektual rivojlanishini samarali ta'minlashlari mumkin.

Natijada, boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish nafaqat ularning ijodiy qobiliyatini oshirish, balki mustaqil fikrlash va innovatsion yechimlar ishlab chiqish ko'nikmalarini shakllantirishga ham xizmat qiladi. Ushbu jarayon pedagogik amaliyotda samarali qo'llanganda, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishi va ta'lim jarayoni sifatini sezilarli darajada yaxshilashga imkon yaratadi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish samaradorligini oshirish uchun, birinchidan, dars jarayoniga ijodiy topshiriqlar, muammoli vazifalar va loyiha asosidagi mashg'ulotlarni muntazam kiritish tavsiya etiladi. Ikkinchidan, pedagoglar uchun kreativ pedagogika bo'yicha amaliy seminar va treninglar tashkil etish zarur. Uchinchi taklif sifatida, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini baholash mezonlarini ishlab chiqish hamda raqamli vositalardan foydalanib ijodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov, A. (2016). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativlikni rivojlantirish metodikasi. Toshkent: Fan va Ta'lim.
2. Qodirov, S. (2015). Ta'limda ijodiy yondashuvlar va o'quvchilarning rivojlanishi. Toshkent: Pedagogika.
3. Rustamov, B. (2017). Boshlang'ich ta'limda innovatsion pedagogik metodlar. Samarqand: Ta'lim Nashriyoti.
4. Guilford, J. P. (1950). Creativity. *American Psychologist*, 5(9), 444–454.
5. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.
6. Torrance, E. P. (1974). *Torrance Tests of Creative Thinking*. Bensenville: Scholastic Testing Service.
7. Runco, M. A., & Jaeger, G. J. (2012). The Standard Definition of Creativity. *Creativity Research Journal*, 24(1), 92–96.
8. Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: Flow and the Psychology of Discovery and Invention*. HarperCollins.
9. Torrance, E. P. (1974). *Torrance Tests of Creative Thinking*. Bensenville: Scholastic Testing Service.
10. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to be Creative*. Capstone Publishing.
11. Runco, M. A., & Jaeger, G. J. (2012). The Standard Definition of Creativity. *Creativity Research Journal*, 24(1), 92–96.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.